

Sundheds- og ældreministeriet &
Social og indenrigsministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Dansk Sygeplejeråd

Den 7. september 2016
Ref.: Hop med F11
Sagsnr.: 1609-0001

Dansk Sygeplejeråds hørings svar vedr. afrapportering fra arbejdsgruppen om forebyggelse af vold på botilbud

Dansk Sygeplejeråd takker for muligheden for at komme med bemærkninger til *afrapporteringen fra arbejdsgruppen om forebyggelse af vold på botilbud* og har følgende bemærkninger.

Generelt

Indledningsvist vil vi gerne bemærke, at det er særdeles positivt, at der er taget initiativ til at forbedre indsatsen imod vold på botilbud. Der er i den grad brug for tiltag, der kan skabe trygge rammer for både borgere og medarbejdere på landets botilbud.

Det er dog Dansk Sygeplejeråds vurdering, at rapportens første og mest vidtgående forslag om etablering af ny tilbudsform er et problemfyldt og utilstrækkeligt forslag. De mange voldsepisoder er et symptom på nogle grundlæggende misforhold og problemer i social- og hospitalspsykiatrien. Her kan eksempelvis fremhæves for hurtige udskrivelser på grund af manglende kapacitet, et alarmerende højt antal afvisninger på de psykiatriske skadestuer, for lidt fokus på udvikling af virkningsfulde metoder, manglende kvalificeret misbrugsbehandling i behandlingspsykiatrien samt utilstrækkeligt prioritering af de rette faglige kvalifikationer på bostederne etc. Disse grundlæggende misforhold og problemer bliver ikke løst hverken via en ny tilbudsform eller gennem rapportens øvrige anbefalinger - desværre.

Etablering af en ny tilbudsform er bl.a. problematisk, fordi:

Der er behov for mindre tvang – ikke mere. Rapportens anbefaling om en ny tilbudsform hviler på et mangelfyldt evidensgrundlag. Der foreligger en række forskningsresultater om, hvad der virker på udadreagerende og aggressiv adfærd med vold og trusler

Dansk Sygeplejeråd

Sankt Annæ Plads 30

DK-1250 København K

Ekspedition:
mandag-torsdag 9.00-16.00
fredag 9.00-15.00

Tlf: +45 33 15 15 55
Fax: +45 33 15 24 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

til følge (relationsarbejde, betydning af kompetencer m.m.). Efter vores vurdering peger denne forskning ikke på en ny tilbudsform, hvor muligheden for anvendelse af tvang øges.

- *Der er behov for færre – ikke flere kritiske overgange mellem institutioner og sektorer.* Overgange mellem sektorer er beviseligt risikofyldte for sårbare borgere, der ikke nødvendigvis er færdigbehandlet. Endnu en tilbudsform vil forøge risikoen for fragmenteret og usammenhængende behandling og pleje. Særligt sårbare mennesker, der ikke rummes i de brede tilbud, bør i stedet sikres særligt tilrettelagte forløb og indsatser på tværs af de institutionsformer, der allerede eksisterer. Der bør endvidere ses på behovet for mindre og mere specialiserede kommunale botilbud end dem, som eksisterer i dag.

Samlet er Dansk Sygeplejeråd derfor stærkt bekymret for, at den foreslåede tilbudsform, samt de foreslåede ændringer i kommunernes visitationsmuligheder, kan resultere i, at problemer med vold forflyttes eller sågar accelereres. Borgeren bliver i endnu større grad udsat for overgange, og dertil kommer en risiko for oplevelse af øget magtesløshed, idet der i forslaget lægges op til, at boformen kan begrænse borgerens frihed og udøve tvang.

Øvrige bemærkninger

Rapportens øvrige indsatsområder rummer flere gode elementer, herunder fokus på styrkelse af sundhedsfaglige kompetencer, bedre deling af oplysninger om borgeren, bedre sammenhæng med regionernes udgående psykiatriske funktioner, styrket samarbejde med Kriminalforsorgen.

Fælles for anbefalingerne er dog – jf. ovenfor – at de ikke tager fat på de grundlæggende udfordringer i social- og hospitalspsykiatrien. Dansk Sygeplejeråd foreslår, at anbefalingerne med fordel kan udbygges på følgende områder:

Indsatsområde 2: Styrkede kompetencer og forbedringer af arbejdsmiljøet på botilbud. Som det bemærkes i rapporten stiller borgere med komplekse psykiske og sociale problemstillinger og mulig udadreagerende adfærd store krav til personale- og ledelsesmæssige kompetencer. Dansk Sygeplejeråd er positive overfor forslaget om, at oprette et indsatsteam, der kan gennemføre voldsforebyggende forløb og tilbyde støtte, vejledning og undervisning på botilbud i hele landet. Rapporten går imidlertid ikke nærmere ned i kompetencebehovene for de enkelte faggrupper, men Dansk Sygeplejeråd peger på potentialet ved at uddanne flere sygeplejersker med specialuddannelse i såvel social- og behandlingspsykiatrien. Specialuddannede sygeplejersker er netop rustet til selvstændigt psykiatrisk sygepleje i komplekse, uforudsigelige forløb med denne målgruppe i forskellige

sygdomsfaser i samarbejde med øvrigt personale. Flere specialuddannede sygeplejersker er således en vigtig brik ift. opgradering af de muligheder og tilbud, der allerede eksisterer. Det skal sikre et større og langt mere fintmasket sikkerhedsnet omkring særligt sårbare mennesker, der ikke kan rummes inden for de brede tilbud.

Dansk Sygeplejeråd vil gerne kvittere for anbefalingen om et styrket samarbejde og koordination mellem Arbejdstilsynet og socialtilsynene og opfordrer i den forbindelse, at man skriver ind i anbefalingen, at Arbejdstilsynet og socialtilsynene med fordel kan gå ud sammen. Rapporten burde ligeledes have et fokus på nødvendigheden af systematisk voldsaudit i forbindelse med alvorlige voldsulykker – dette er desværre fraværende i anbefalingerne.

Indsatsområde 3: Styrket sammenhæng i indsatsen mellem den regionale og psykiatri og botilbud. Rapporten oplister en række konkrete anbefalinger omkring bedre koordinering, men Dansk Sygeplejeråd efterlyser, at rapporten også forholder sig til organiseringen mellem indlæggelse – hjemmet – socialpsykiatrien, som i dag langt fra altid understøtter en sikker overgang for patienten. Mere end 20 % af indlæggelser i psykiatrien er genindlæggelser, og antallet af retspsykiatriske patienter er stigende. Derfor bør en rapport om forebyggelse af vold på botilbud også komme med anbefalinger til, hvordan der sikres hurtig og kvalificeret hjælp for mennesker med akutte psykiatriske problemer eller symptomer. Det indbefatter bl.a., at der analyseres på behovet for sengeplader med henblik på, at der etableres flere og nøjagtigt det antal senge i behandlingspsykiatrien, der sikrer, at incitamentet for udskrivelse er væsentlig bedring i patientens tilstand.

Indsatsområde 4: Styrket indsats for mennesker med psykisk lidelse og samtidigt misbrug. Det er en god idé med fælles undervisningsforløb for medarbejdere i den regionale psykiatri, på botilbud og i den kommunale misbrugsbehandling, men Dansk Sygeplejeråd anbefaler, at man går skridtet videre og sikre, at kvalificeret behandling af misbrug skal kunne iværksættes i alle sektorer, for at undgå at patienten falder mellem to stole. Den nuværende organisatoriske adskillelse af behandling af mennesker med psykiske lidelse og samtidige misbrug er uhensigtsmæssig og øger risikoen for udadreaktion og vold. Derfor bør misbrugsbehandling også være en del af behandlingspsykiatrien.

Med venlig hilsen

Grete Christensen
Formand

